

Kmetijski list

Glasi „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Naročnina:

celoletno	Din 25.—
pololetno	Din 12.50
četrtletno	Din 7.—
Posamezna številka	Din 1.—

**Kmet pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!**

Inserati:

mali oglasi do 9 petič vrst	à Din 1.50
večji inserati od 10 petič vrst naprej	à Din 2.—
notice, izjave, poslano, reklame petič vrsta	à Din 3.—

Uredništvo in upravnništvo lista je v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7, v hiši „Ekonom“.

Tov. Pucelj vstopil v zemljoradniški klub.

V znanju sklepa zadnje seje izvrševalnega odbora SKS je tov. poslanec Pucelj javil predsedniku narodne skupščine, g. Ljubi Jovanoviču, da je vstopil v zemljoradniški klub.

Prva trdna podlaga k skupnemu in odločujočemu nastopu vsega kmetijskega in obrtniškega ljudstva Jugoslavije je s tem ustvarjena. Slovenski in srbski kmet sta si podala roko, da pokažeta hrvaškemu kmetu, da more edino solidarnost vsega delovnega ljudstva olajšati njegovo trpljenje.

Zveza slovenskega in srbskega kmeta je prvi temeljni kamen k preobratu vse naše notranje politike.

S to zvezo je postala kmečka vlada v Jugoslaviji možna. Gotovost pa postane, kakor hitro se zave tudi hrvaški kmet, kakor hitro ne bo sledil hrvaški kmet gosposki v razne državno-pravne teorije odedi in zato izkvarjeni kmeti misli, temveč kadar bo stopil v vrsto borcev prave jugoslovenske kmetijske misli.

Z vstopom tov. Pucelja v zemljoradniški klub in še bolj s sklepom našega izvrševalnega odbora, smo postali prava stranka bodočnosti. S tem so se vse naše dolžnosti znatno pomnožile ali zato se je tudi naša zmaga približala.

Neoprostljiv greh bi bil zato, če bi sedaj le najmanjše popustili v svojem delu. Nasprotno! Sedaj moramo vse svoje delo stopnjevati in odgovornost pred zgodovino in potomci nam nalaga, da pridobimo vse podedelje za kmetstvo, da bomo mi kot prvi pripravljeni, kadar pride za vso Jugoslavijo odločen trenutek, da zavladata kmetijska vlada.

Pri tej priliki pa bi še enkrat pribili ostudno laž naših nasprotnikov, da smo se mi zvezali z radikali.

Ostudna je ta laž, ker špekulira na nespamet ljudstva. Ogabna je ta laž, ker se iznaša v istem trenutku, ko se je naša stranka združila z zemljoradniki, ki so edina načelna in zato neodtujljiva opozicija radikalov.

To so zemljoradniki dokazali z vsem svojim ponašanjem v skupščini in samo norec ali popolen zlobnež more trditi o zvezi zemljoradnikov z radikali.

Velik je naš cilj in zato računamo samo na tovariše, ki mislijo s svojo glavo. Zato mirne vesti prepuščamo demokratom in klerikalcem one backe, ki verujejo tudi po vstopu tov. Pucelja v zemljoradniški klub, da smo se zvezali z radikali.

Demokrati s klerikalci proti naprednim kmetom.

Toliko kriče naši demokrati o naprednem bloku, ko pa je treba napredni blok uresničiti, pa gredo s klerikalci proti naprednim kmetom.

V nedeljo, dne 13. t. m. so bile v Oselci v Poljanski dolini občinske volitve. Klerikalci in kljub vsem njihovim lažem in hujskarijam predla tako slaba, da niso mogli postaviti niti kandidatske liste. Posledica tega je bila, da v občinski odbor sploh ne bi bil izvoljen niti en klerikalec.

Toda v zadnjem hipu so se usmili klerikalci demokrati in skupno z njimi sestavili takozvano gospodarsko, pravneje kulukarsko listo, kajti samo taka za klerikalce je bila ta lista.

Posledica te liste je bila, da so dobili klerikalci mesto nobenega 7 od-

bornikov, demokrati pa tudi 7. Naša lista je ostala sicer v manjšini, vendar je uspeh za nas časten, zakaj dobili smo 11 neustrašenih kmetov-borcev za občinske odbornike.

Pri občinskih volitvah v Oselci smo spoznali, da ni našim nasprotnikom za blagor občine, pa tudi ne za blagor države, temveč da jim je le zato, da dobe oblast v roke in da preskrbe svojim agitatorjem mehke stolčke. Spoznali pa smo končno tudi to, da bi že davno bila dosežena svoboda kmeta, če bi naši tovariši nastopili povsodi tako odločno, kakor so to storili naši tovariši v Oselci.

Čast jim!

Kulukarji besne.

Vsem je še v dobrem spominu, kako so klerikalci po marčnih volitvah hiteli, da zasigurajo vlado velesrbskim radikalom. V Zagrebu so sklenili zvezo z radikali in se v posebnem paktu, takozvanem Markovem protokolu, zavezali, da bodo omogočili samoradikalni vladi redno poslovanje skupščine. Ta pakt sta podpisala v imenu SLS gospoda Smodej in dr. Brejc, dočim se je oče pakta, gospod dr. Korošec podpisal previdno ognil s predčasnim odpotovanjem v Beograd.

Markov protokol bi ležal lepo skrit v miznici gospoda dr. Korošca, da ga ni objavil gospod Radič. S kislim obrazom so ga morali objaviti sedaj tudi drugi dogovorniki in slovenska javnost je nakrat doznala, da so klerikalci tisti, ki so omogočili samoradikalno vlado.

Tako razkrinkani so klerikalci nekaj časa molčali, upajoč, da se bodo kakor drugi njihovi grehi, tudi ta njih greh pozabili.

In reči se mora, da niso tako napačno računali. Kaj vse je pretrpel slovenski narod med vojno samo zaradi klerikalcev in vendar jim je ponovno poveril zastopstvo svojih interesov! Koliko naših fantov je brez potrebe padlo, ker so govorili klerikalci na shodih in v cerkvi, da ni slajše dolžnosti, ko umreti za Avstrijo! Koliko denarja je šlo v nič, ker so nagovorili klerikalci ljudstvo, da je podpisovalo vojna posojila! In vse rekvizicije! Vse druge muke! In vendar je vse to narod pozabil in šel za klerikalci.

Toda vsaka mera je enkrat polna in tudi pozabljivost slovenskega ljudstva ni večna.

Pa kako tudi! Ne zadosti, da so se klerikalci z Markovim protokolom zavezali pomagati radikalom, se je spoznal gospod dr. Korošec celo tako daleč,

da je šel h kralju in zahteval, da imenuje samoradikalno vlado. In v Celju se je potem gospod dr. Korošec še celo bahal, da je njegova zasluga, če je imenovana samoradikalna vlada.

Kaj pa je dala ta slovenskemu kmetu pa vemo vsi. Še nikdar ni bilo slovensko kmetstvo ljudstvo tako izžemano in tako gospodarsko pritisnjeno, kakor je sedaj pod samoradikalno vlado. To pa je postavil dr. Korošec.

Zato je pričelo ljudstvo spoznavati škodljivost klerikalne politike, zato trumoma zapušča klerikalno stranko.

Vsled tega pa seveda klerikalci besne in zato bi hoteli z lažmi in klevetami naprtiti vse svoje grehe nam samostojnežem. Vsaj je ljudstvo dobro in naivno, si mislijo ti patentirani njegovi zapeljivci in verjelo nam bo tudi to pot. Pa so se enkrat uredili. Ljudstvo je spoznalo laž in klerikalnih grehov ni mogoče naprtiti samostojnežem. So si pa izmislili novo laž.

Tako piše zadnji »Domoljub«, da Samostojne kmetijske stranke sploh ni več. Laž »Domoljuba« je tako debela, da se kar otiplje. Segli so zato po novi laži in pravijo, da smo se zvezali z radikali. Kar so zagrešili sami, to bi ne pustili drugim. Poznamo tisto storijo o tatu, ki je kričal: »Primité tatu!«

Našo zvezo z zemljoradniki bi hoteli z najneverjetnejšimi lažmi potvoriti. Brezupno početje, ker spoznava slovenski kmet, da je njegova rešitev edino v združitvi vseh kmetov Jugoslavije in ker je to SKS izvršila, da edino v njej.

Bes klerikalnih kulukarjev je dokaz, da so razkrinkani pred ljudstvom in da je edino naša pot prava.

Zato pogumno po njej, naprej do končne zmage!

Ropar Guzelj. — „Slov. Gospodar“ in Januš Golec.

Gosp. Januš Golec, kaplan in urednik »Slov. Gospodarja« je v božični prilogi svojega lista napisal nekaj čenč v obliki »povesti« o roparju Guzelju, ki je bil dne 10. septembra 1880 v Košenci pri Prevorju od orožnika ustreljen... Da gospod Golec tako rad opisuje roparsko življenje raznih individujev, nas

ne briga. Vsaj vemo, da se je tega okusa najbolj navzel kot vojak za časa svetovne vojne, ko je po galiških poljanah, prelivaj, od klerikalcev tako hvallano Avstrijo, kri. Briga pa nas vsa stvar v toliko bolj, ker se v svojem spisu tako na klerikalno podel način spominja poštenih Koščenčanov ter jim

na barbarski način krade čast. Golec namreč piše doslovno: »Orožnik Grizold je pozval ljudi naj mu pomagajo, roparja ubiti, a noben ni priskočil orožniku na pomoč. Gotovo so bili to (namreč Koščenčani, op. pisca) sami Guzejevi zaupniki, ki bi bili rajši pomagali njemu, kakor žandarjema. Orožnika je že oplazoval opravičen strah: Kaj bo, če se ju lotijo, ti sumljivi gledalci.« Na drugem mestu pa pravi: »Po koščenških hribih, jarkih in grapah je še danes gledalo razločka med mojim in tvojim vsepolno sumljivih ljudi, o katerih pravijo, da so potomci Guzejevih učencev...«

Na to nesramno izzivanje kaplana in urednika g. Goleca je dne 1. januarja t. l. sklical Koščenčan Jakob Mažič v svojo gostilno protesten shod vseh Koščenčanov, kjer se je sklenila soglasna sprejeta sledeča resolucija:

»1. Mi vsi Koščenčani brez razlike starosti in spola, zbrani na protestnem shodu v gostilni Mažič v Košenci izjavljamo, da se čutimo po infamnih žalitvah in izzivanjih v »Slov. Gospodarju« od g. J. Goleca užaljeni, ter obžalujemo, da more katoliški duhovnik, duhovnik tiste vere, katera oznanjuje mir in ljubezen, pasti do tako podlega obrekovanja in tatvine časti ter se na tako ogaben način pregrešiti nad ljubeznijo do ljudi, od katerih je že sprejemal gostoljubje.

2. Ogorčeni vsled tega neosnovanega napada v »Slov. Gospodarju« in vsled dvoilične in vratolomne politike »jugoslovenskega kluba« izstopamo vsi brez izjeme iz klerikalne stranke, obžalujemo, da smo bili kedaj v njej, obljubimo, da bomo podvzeli obširno agitacijo proti SLS, ter javno razglašamo, da pristopimo k »Samostojni kmetijski stranki«.

3. Vsi Koščenčani odpovemo klerikalne časopise, posebno priskutnega »Slov. Gospodarja«, ter si naročimo vsi »Kmetijski list«, kateri bo odslej naše glasilo.

4. Napovemo očiten boj klerikalni stranki na celi črti, posebno ob času volitev z obljubo, da bomo prinašali v naprednem časopisu zanimivosti izza njenih kulis v verskem, moralnem in gmetnem oziru.

5. Posilili bomo primerno spomenico »Jugoslovenskemu klubu« z energično zahtevo, da njen načelnik g. dr. Korošec uvede disciplinarno preiskavo proti svojemu uredniku Golecu ter ga

Lepi janičar.

Roman.

Spisal Rado Murnik.

»Ves čas sem hrepenel po vas, gnezdo lepote! se je takoj zopet oglašil vitez Ahac. »Pridno sem pil na vaše zdravje, deteljica mojega srca! Saj moram veste, kako poje vaš slavni pesnik Walther von der Vogelweide: Krepak požirek omladi moža —

dó huob er fíf unde tran
ein hundert slundigen trun,
er sprach: daz machet mich junc.

Pravi vitez mora znati izbornu jahati, streljati, boriti se, loviti, šahati, zlagati pesnice in — piti! Tudi piti mora znati, če ne mu ne pomaga vse drugo nič! Tale vaš brat Erazem, ta plemenita jetika, ne zna pošteno piti, zato pa je tako klavern vitez. Bolje mi ugajate vi, med moje duše, dolina naslade! Prava paša ste mojim očem. Vaše ustne rde ko rosne rožice popek, gore ko rubin sredi hermeline. Oči se vam svetijo kakor dve svezdi za temnim steklom in sijejo zamaknjenemu vitezcu Ahacu naravnost v centrum srca! Zakaj se še niste omožili, harla radosti? Zlahna gospodična Frauensteinerjeva, izlepa vam ne bi mogel izbrati boljšega moža — kakor samega sebe!

Salda ga je gledala mirno in ponosno. Njen brat je tih sedel na svoji klopi in dušil svojo togoto.

»Vaša učenost,« se je rogala gospodična dvornica, »zasnubite me takrat, kadar bo tekla Kolpa v Jadranako morje in kadar bodo rasle buče na krasih!«

»Revica, potemtakem bi me čakali prejkone zastoj. To bi bilo prežalostno. O jej, jej, jej!«

»Jaz pa ne odneham od svojih pogojev,« je dejala napol zbadljivo napol šaljivo.

»Hud jezik ima stara punčara in dolg, da bi segal preko Gorjancev,« je preudarjal vitez Ahac sam pri sebi. »Le čakaj! Zabelim ti jih nekaj takih, kakršnih še nisi slišala nikoli. Malo se moram napiti, da bom bolj hud!«

»Bog vas živi, ogledalo mojega srca!« je kliknil na glas, dvignil majolico in je dolgo ni odstavil od ust. »Zdi se mi, da ne znate prav ceniti takega bisera, kakor sem jaz. Dandanes se može dekleta že s trinajstimi leti. Vi pa ste starejša od naše Mile, precej ste že v letih z menoj vred: zato bi vam privoščil, da vas kmalu odvede ženin iz tega napol podrtega kurnika na prijaznejši grad. Jaz pa vas ne bom snubil nikdar, akotudi dobro vem, da bi bil takrat najlepši dan vašega življenja. Poglejte barve moje obleke! Rdeča in modra — kaj pomenita? Gorečo ljubezen pa večno zvestobo! Moja ljubica Fiametta bo vekomaj edina kraljevala v mojem srcu, akotudi sem usmiljen prijatelj vseh deklet!«

»Pravil si mi že večkrat, da je vzela tvoja Fiametta drugega,« je opomnil vitez Frauensteiner.

»Nič ne de,« se mu je zaletel vitez Ahac v besedo. »Fiametta Santarosa je res vzela drugega — po sili. Ljubila pa je le mene, mene ljubi še zdaj in mene bo ljubila do hladnega groba — jaz pa njo! Rajši jo imam nego vse nebeške umetnine in zaklade, rajši, nego vse beneške palače, knjižnice in gostilnice. Zvestoba je zvestoba, klobasa pa klobasa. Ali ni res tako, Erazem, ti plemenita pokora? Nikarte zatorej ne pričakujte, da bi se kdaj ponujal jaz vam, velecenjena gospodična

Salda, ščit zadovoljnosti in trdnjava blaženosti! Toda vašo lilijasto ročico pa le smem poljubiti za slovo. Zakaj treba bo domov, lomil me že dre-mota.«

Vstal je, prijel njeno mehko fino roko in jo galantno potegnol proti ustom. Salda je mislila, da ji jo res poljubi. Viteza Ahaca pa je tačas obšla vesela nagajivost razposajenega mladega pažeta: samo pihnil je na njene nežne prste.

Jezni bliski so švigili iz njenih oči — ali že se je smejala vitezu Ahacu: »Skromen angel je bila tista vaša Fiametta, ako je bila zadovoljna, da ste jo poljubljali samo od daleč!«

Tudi vitez Frauensteiner se je zlorado hahljal zbadanemu gostu.

»Počakajte malo, Zlahna prijateljica!« je viknil razdraženi Ahac. »Pesnik Dante da Majano, prijatelj velikega Dantega Alighierija, se je strastno zaljubil v lepo in duhovito Nino, prvo pesnico italijansko — ne da bi je bil kdaj videl. Poslal ji je doll v Sicilijo sonet in jo prosil ljubezni. Nina ga je uslišala — od daleč! Prav srečno sta se ljubila — od daleč. Midva s Fiametto pa se nisva ljubila samo par distance. Kadar sva se poljubovala v okrilju njene stare tete Dolcibelle, takrat so slišali sosedje najine poljube v vseh bližnjih uličicah, oziroma kanalih! Tako je bilo pa nič drugači. — Zdal pa pojdem. Prosim, ukaži Marku, naj osedla!«

»Kakor izvoliš,« je rekel Erazem, odšel in se vrnil takoj zopet.

Senca se je medtem počasi širila in popila svetle lise na mizi in ob oknu. Solnce je zašlo. Pili so še šentjanževca po starem običaju. Nato sta brat in sestra spremila svojega gosta v prvo sobo. Bare mu je pripela ostroge. Salda pa mu je podala baret in sokolarsko rokavico, razpraskano od ostrih krempljev Odisejevih.

»Zahvaljujem vaju za prijazno pogostitev,« je dejal vitez Ahac in pobožal svojega sokola, ki mu je bil precej zletel na rokavico. »Ne zamerita mi, ako sem vama bleknil kaj takega, kar vama ni bilo po godu. Povedati moram, kar mislim, drugači sem kar bolan! Da se zdravi in veseli vidimo na Blagajevem gradu!«

Salda je skrivaj dregnila brata, naj zine tudi on katero.

»Jako žal mi je, da že odhajaš, preljubi Ahac,« se je lagal vitez Frauensteiner. »Hvaležen sem ti, da si naju počastil in naju zabaval tako lepo. Prosim te, povej Blagajevi gospodi, da se najlepše zahvaljujema za vabilo in sporoči najine poklone in prisrčne pozdrave! Na svidenje!«

Težko je korakal vitez Ahac po hodniku. Erazem ga je spremljal na dvorišče. Hlapec Ive je prinesel klopico, da je stopil debeli vitez nanjo in se odtod skobal na konja.

»Nerodno je na svetu,« je sopihal. »Tako težko zlezem na konja, in kadar sem gori, pa izlepa ne morem dol. Komaj bi bilo, da bi imel človek svoj trebuh zadaj namestu spredaj. Bog vas obvari vse skupaj!«

Erazem je spremlj gosta do grajskih vrat, se medeno poslovil še enkrat in hitel k Saldi v malo obednico.

»Kakšen je tvoj naklep?« jo je vprašal hlastno. »Pravzaprav bi uganil to lahko sam!« je odgovorila nejevoljno. »Ali ne veš, da sovražim Blagajeva, kakor le more sovražiti smrtno užaljena ženska? Ali si že pozabil, kako je pogazil in zlorabil grof Majnard mojo brezumno ljubezen do njega? In — ali ni poudarjal Ahac, da je hčerka Aljijana vsa njiju sreča in veselje? No, ali se ti še nič ne sanja, kaj nameravam? Ali si res tako počasne pameti?«

(Dalje prihoditi.)

y najmilejšem slučaju odpusti iz uredništva.

6. Zahtevamo, da g. Golec dokaže, če je res po »v košenjskih hribih, jarkih in grapah glede razločka med mojimi in tvojimi vse polno sumljivih ljudi, (t. j. samih tatov, op. pisca), o katerih pravilo, da so potomci »Guzejevih učencev! Dokaže naj, v čem smo Košenjsani sploh slabšeji kot n. pr. on sam. Zahtevamo, da nam dokaže iz sodnih aktov v kaki zvezi smo bili Košenjsani bodisi prejšnja ali sedanja generacija z Guzejem ali njegovim ropanjem!

7. Ako nam tega ne more dokazati, tedaj g. Januša Goleca, tega »sloviatega pisatelja« in »navdušenega gromovnika« za klerikalne »ideje« pozivamo v njegovem interesu, da v smislu krščanskih načel prekliče svoje žalitve, nas prosimo odpuščanja, sicer ga javno imenujemo infamnega lažnjivca in brezvestnega obrekovalca, ter bomo izvajali iz tega dejstva za njega usodne posledice.

Kdo je kriv redukcije na oddelku za kmetijstvo?

Napredek kmetijskega ljudstva je mogoče samo tedaj, če je vsestransko preskrbljeno za naobrazbo kmetovalca. Z lastnimi sredstvi si je zato slovenski kmetovalec ustvaril »Kmetijsko družbo« in za časa Avstrije je bila družba edina organizacija, ki je skrbelo sistematično za napredek kmetijstva.

Po osvobojenju pa je poleg družbe pričel intenzivno delovati tudi oddelk za kmetijstvo pri pokrajinski upravi. Zlasti potem, ko so bili nastavljeni okrajni ekonomski in njihovi pomočniki. Nedeljo za nedeljo so ti kmetijski strokovnjaki z izredno vestnostjo hodili od vasi do vasi in prirejali poučna predavanja in tečaje. Kako veliko je bilo teh, ve vsak bralec našega lista, vsaj so bila oznanjena predavanj stalna rubrika v našem listu.

Sedaj pa pride nakrat radikalna vlada in pričena reducirati okrajne ekonomije. S to redukcijo je na smrt zadeto vse kmetijsko prosvetno delo in zato protestiramo proti tej brezglavi redukciji najostreje.

Kakor je krivda radikalne vlade nerazumljiva, pa je še tem hujska krivda klerikalne stranke.

Zakaj klerikalni poslanci so bili ti, ki so hujskali k redukciji in klerikalni poslanci so bili tisti, ki so radikalno vlado pripravili do te neumestne in škodljive redukcije.

Žrtev klerikalne hujskarije na deželi.

Kar so zavedni Urbančani, že na večer shoda na dan 28. decembra m. t. trdili, to se je danes uresničilo, da je namreč padla nedolžna žrtev v osebi Ignaca Čeha, posla v Dolcu v sled podlih hujskarij tukajšnjega zlozanega kaplana Lužarja, kateri je še druge spravil v nesrečo oziroma pravice. Danes mora ta ubogi pos. sin vsled kaplanove hujskarije plačati 1400 K stroškov za tisti literiček kaplanovega vina, ki mu je dal pogum, žaliti tov. Pucelj.

Ker je bil tov. Pucelj prepričan, da je Ignac Čeh žrtev kaplanove hujskarije, se je zadovoljil s tem, da nlača dosežati nastale stroške in je ustavil proti njemu nadaljno sodniško postopanje proti temu, da objavi kaplanova žrtev sledečo

Izjava:

Podpisani Ignac Čeh, pos. sin v Dolcu, p. Sv. Urban, obžalujem, da sem na zborovanju dne 28. decembra 1923 pri Sv. Urbanu motil g. Ivana Pucelja, narod-

8. Nadalje svetujemo g. »pisatelju« Golecu, naj se, predno še kaj »spíše« za javnost — nauči slovnice ali naj vsaj prouči dr. Breznika slovarček, da ne bo vsaj v tem oziru v izpodlitko pismenemu človeku. Sicer je res, da njegovi backi vse prebavijo, toda njemu samemu bi se moral želodec obračati pri čitanju lastnih »literarnih del«. Svetujemo mu, naj odloži pero, pa naj ga vrže raje v »basago« za rami... in gre v Albanijo!

V Košenci pri Prevorju, dne 1. januarja 1924.

Mazič Jakob I. r., Doberšek Jože I. r., Franc Paik I. r., Paik Lovrenc I. r., Kladnik Karol I. r., Zalokar Mart. I. r., Paik Ivan I. r., Lesnika Franc I. r., Janez Zalokar I. r., Kladnik Martin I. r., Lesnika Martin I. r., Jože Zalokar I. r., Zalokar Jožef I. r., kmetje.

Po stenografičnem zapisniku 19. redne skupščinske seje z dne 23. junija je govoril klerikalni poslanec Davorin Kranjec sledeče:

»Pri tem ministrstvu (za kmetijstvo namreč) vidimo, da je ustanovljeno večinoma zato, da je tam cel kup uradnikov, ki birokratično rešujejo svoje akte, nimajo pa nobenega smisla, kako povzdigniti kmečki stan. Če pogledamo Slovenijo, vidimo tam cel kup zaupnikov Samostojne Kmetijske Stranke, ki samo g'eda, da dobi svoje agitatorje, ne skrbi za to, da dobi res prave strokovnjake.« (Poslanec Sušnik: To so samo Puceljevi partizani!)

Da bi mogel škodovati kmetijskemu strokovnjaku, če je ta slučajno pristaš SKS, je nastopil dični poslanec Kranjc — in oberljantant Sušnik mu je seveda sekundiral — sploh proti oddelku za kmetijstvo.

Tako razumejo ti gospodje delo za kmeta, tako kažejo svojo ljubezen do kmeta: Ubiti tiste, ki nosijo kmetu na obrazbo, da bi bilo tako kmetstvo ljudstvo vedno poslušno le njim.

Toda slovenski kmet hoče na obrazbo, ker ve, da je edino ona pot do svobode in zato gre v boj proti nasprotnikom svobode, zato se zbira v taboru SKS!

nega poslanca, v govoru z medklicet: »Ali ste imeli tudi Vi vezane roke, ko ste dali v žep denar za nemške vole?«

Priznavam da so ta predbacivanja brez vsake podlage in neresnična in da sem bil jaz slabo informiran.

Rad bi tega prosim g. poslanca Pucelja za odpuščanje ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Za ta odstop od tožbe se zavzemem plačati znesek 100 Din za dobre namene. Nadalje priznavam stroške g. dr. Toneta Gosaka v znesku 250 Din, katere se istotako zavzemem plačati.

Ignac Čeh I. r.

Žrtev kaplanove hujskarije je bil Čeh: zato vprašamo g. kaplana: Ali bo povrnil Čehu škodo? Ali ne bi storil bolje, da bi se brigal za svoje lastne zadeve, mesto da spravila druge v nesrečo? Ali naj bomo bolj jasni?

zavzela z vso vneto krajni komisar za agrarne operacije in pa poslanec Pucelj, ki je v Beogradu pospešil rešitev.

(Politična šola za pristaše SKS) je bila otvorena v ponedeljek, dne 21. t. m. v Ljubljani. Šola je zelo dobro uspela. (Shod v Šmarju.) V nedeljo se je vršil naš shod v Šmarju. Predsedoval je tov. Lah. Na shodu je poročal tov. poslanec Pucelj. Vsi prostori pri Škrjancu so bili nabitno polni. Pucelj je v poldrugiurnem govoru razložil današnji politični položaj. Brez razlike so vsi zborovalci navdušeno pritrjevali njegovim besedam.

(Gospod poslanec Sušnik) je govoril na nekem shodu na Dolenjskem, da je bil tov. Pucelj v Ameriki »komedijonter«. Ker je bil tov. Pucelj v Ameriki večletni urednik »Amerikanskega Slovenca«, vprašamo zato poslanca Sušnika, če je morda mislil na urednike »Slovenca«, ko je rabil svoj »parlamentaren« izraz. V tem slučaju, če smatra poslanec Sušnik urednike »Slovenca« za »komedijontarje«, se seveda tudi tov. Pucelj uda v svojo usodo, da je bil v Ameriki »komedijonter«. Oh, gospod Sušnik, kako ste nerodni in neprevидni, ko mislite, da se s psovskimi dela politika!

(Torkovo »Jutro«) je privoščilo naši stranki kar cel uvodnik. Da je v njem vse polno netočnosti, ni potreba še posebej povdarjati, ker vselj mora biti konica popačena, kadar narekuje članek jeza in zavist. In jeza je oče »Jutrovega« članka. Zato pa tudi na članek v podrobnostih ne bomo odgovar-

jali. Samo to bodi konstatirano: Najbolj informirano »Jutro«, kakor se sebe hvali, je poročalo o naši petkovi seji v tork. In tov. Drofeniku je k sreči pripisalo tudi čisto napačno vlogo. Da je po »Jutru« tov. Pucelj najslabše odrezal, je tudi jasno, ker tov. Pucelj je ravno vzrok »Jutrove« jeze.

(Iz Preserja.) »Slovenec« od 13. januarja 1924 je dal zopet enkrat duška svojem sovraštvo do Sokolstva ter si izposodil v ta namen našega Sokola. Laž ima kratke noge in ker je v danem slučaju le prevelika (kje se je izcimila, ni težko uganiti — pod lipo zeleno...) moramo odgovoriti. O izobrazbi in o kulturi bi naj bila ta gospoda raje tiho, kajti le te pogreša popolnoma pri svojih dičnih in nadebnih bratcih. Ze samo dejstvo, da je smatral g. kaplan za svojo glavno dolžnost — ubiti tem mladeničem vsaj malo izobrazbe in jih olakati z branjem »Zlate knjige«, mi potrjuje mojo trditve. Torej da zadam »Slovenčevemu« lažnivemu poročevalcu smrti sunek, naj govori gola resnica. Omenjena večera se je dotični g. invalid vračal pijan od »lince« proti svoji rojstni hiši. Pa ker je kraj pri nas kot nalašč za odmev, je pričel z »auf-biks«. In radovedni fantje so priskočili vprašati ga, kaj se mu je pripetilo. Omenjeno bodi, da sem se informiral od tam pričujoče osebe, je li istina, da so bili to Sokoli. In na svoje največje razočaranje sem zvedel, da ni bilo niti enega Sokola, ampak bil je poleg vnet poslušalec branja. »Zlate knjige« in »capo« Orlov s še par njegovimi bratci. Upam da si bo sedaj naša za mladino skrbeča gospoda na jasnem in bo raje posvarila za nečedno dejanje svoje zveste! Ali tudi o laži uči »Zlata knjiga«? Če pa že hoče gospoda servirati svojim zvestim bralcem material tudi iz Preserske kolone, naj si izbere kaj boljšega, kajti z osebami kot je omenjeni g. invalid — se mi ne spuščamo v debato, če tudi smo Preseržani.

(Sokolsko gledališče v Radovljici) naznanja, da se je izra »Crovnicu pri Bohinjskem jezeru«, ki je bila že objavljena na gledališkem listu, preložila na poznejši čas. Uprizori pa se dne 2. in 3. februarja ravno kar izišta nastarejša slovenska komedija »Veseli dan ali Matiček se ženit«, pri kateri sodeluje pevski zbor s spremljevanjem orkestra. Predstava se bo vršila kot proslava prvega slovenskega dramatika Linhart, ki je bil rojen v Radovljici in bo kolikor mogoče slijno opremljena. Radi priprav za to uprizoritev prihodnje nedelje, dne 27. t. m. predstava odpade.

(Obrotno društvo v Središču) priredi svoj letošnji ples združen s srečelovom v nedeljo dne 20. t. m. v tamošnjem Sokolskem domu. Ker je celotni čisti dobiček ter pridružitve namenjen za vzdrževanje Središke obrtno-nadaljevalne šole, nadeja se društveni odbor obilnega obiska.

(Sv. Lovrenc na Dr. Polju.) Brezverci! Tu v naši fari smo res nekateri mislili, da Samostojna preganja duhovnike ter da je brezverska, oziroma da goji nekako mržnjo do Sv. cerkve, kar so tudi venomer trdili vsi klerikalni časopisi in njih agitatorji. Danes se je pa pri nas izkazalo čisto nasprotno. Tu so namreč znani klerikalni priganjač Jakob Tumpej in Stefan Beranič, oba iz Sv. Lovrenca, ter Matevž Predikava iz Pleterja precej previdno počeli preganjati našega svivolasega priljubljenega župnika Ivana Zadravca. Trdeč, da g. župnik ni več sposoben za umazano klerikalno politiko in da ne more koristiti ozir, služiti podli hujskariji, ker je prestar, so šli ti možakarji od hiše do hiše s prazno polo papirja in pobirali podpise. Potem, ko so imeli podpise, pa so na lažniv način sestavili neko spomenico na škofijstvo v Maribor. Ko je sedaj večina faranov zvedela, zakaj so ti ljudje pobirali podpise, se je situacija obrnila v prid župniku. Mi kot taki ga ne bomo zagovarjali in niti preganjali, konstatirati pa moramo, kako izrablja klerikalna stranka cerkev in nje predstavnike. Dokler si zmožen hujskati in sejati nemir med mirnim ljudstvom, si jim dobrodošel. Sedaj na stare dni, ko ti treba počitka, bi te pa z našega divnega Dravskega pognali kam v hribe v najslabše fare. Pvo značaj klerikalnih tigrov na deželi, Častifim gg. duhovnikom pa naj bo to za vzgled, kako klerikalna stranka odškoduje njene priganlače. Kakor povsod, bode tudi gotovo v tej zadevi zmagala pravica in lahko trdimo že vnaprej, da bodite g. župnik mirni in gotovi, da Vas tudi ta nakana teh Vaših najboljših pristašev vsled našega odločnega nastopa ne bo spravila iz naše fare, ker nam je le v zadoščenje to, da se je sedaj izkazalo, kdo preganja našo duhovščino.

Zavedni farani Lovrenčani.

(Sv. Marjeta niže Ptuj.) Kakor hitro je zvedel g. Vesenjak, da priredi v zadnjih dneh meseca decembra naš tovariš Pucelj shode, si je ta dični gospod takoj nabral eno košaro praznih fraz in tiste že 31. decembra prodal svojim backom pri Miklunu. Kvasil je na dolgo in široko neke številke o proračunu. Drugega ni vedel ničesar povedati. Bilo je že tako dolgočasno, da ga je eden izmed njegovih pristašev vprašal, kaj je z Markovim protokolom. A to mu je sapa zaprlo. Nato mu je še pojasnil naš pristaš Miha Čuš iz Mezgovca, da če vpraša on zborovalce, če se kateri samo ene številke spominja njegovega govora, je dobro. Kar pa se tiče avtonomije, je stvar že od 1918. leta zafurana po krivdi dr. Korošca. Ta odločen nastop našega tovariša Čuša je več zalegel in dal udeležencem povod za nadaljna razmotrivanja, kakor pa vsa zamorčeva kvasarila. G. profesor, Vam pa čestitamo k Vaši nezmožnosti, ker bo na ta način nam olajšano

delo v prid celokupnemu kmetiskemu stanu. — Opazovalec.

(Sv. Lenard nad Laškim.) Malokdaj pišemo iz našega kraja, zdaj pa moramo vendar povedati, kaj delamo! Prošlo leto smo delali sicer mnogo, samo vprašanje je, če smo tudi vse prav napravili. Pozimi je bilo vse v znamenju volitev in avtonomije, ki jo pa prav izgovarja od zvezanih le malokdo. Zmagala je, kakor večinoma povsod, tako tudi pri nas, v milosti božji se potapljajoča, na zunaj kmetiska na znotraj frakarsko-duhovska kulukarska klerikalna stranka. Ko je bil ugotovljen izid volitev, za katere so plačevali agitatorje z gabrovimi kladami itd., je vzklil njihov untergeneralissimus Cencek: Hvala Bogu! Zdaj smo mi dosegli, kar smo mislili! — Vprašam vas: Ali ste tudi že tedaj mislili na kuluk, ta odlični blagoslov, s pomočjo vaših glasov postavljene vlade? Ali morda slišite vaše pristaše, kako godrnjajo in govoriijo: »Lepo avtonomijo sta nam priborila Cencek in Jaka! Namesto 500 Din davka, ki sem ga plačal lani, moram odšteti letos 1200 dinarjev! In vrhu vsega še na tlako! Fejl... — Pa pustimo to čudno klerikalno politiko uspehov in poglejmo ono malo občinsko, ki pa je odkrito rečeno, precej boljše od one prejšnjih let. — Po dolgem drezanju nekaterih tovarišev odbornikov se je popravil lep kos občinske ceste iz Malih Grahov v St. Lenartu. Zeleti bi bilo, da se delo nadaljuje, da bi bila vsa občinska pota v dobrem stanju. Najprej naj se popravijo glavna pota, ki so takorekoč žile, ki vodijo v zunanji svet! Zelo potrebna popravka je pot iz Laške vasi na Velške Gorelce, dalje ona pot, ki pelje iz Curnovca čez Knjert na Mišdol, kjer je tudi ena glavna pot na okrajno cesto. — Nimajo prav oni odborniki, ki so ob okrajni cesti in nasprotujejo popraviljanju občinskih potov, katerih sami ne rabijo. Ravno tako naj pomislijo oni odborniki mali posestniki, ki sami nič ne vozijo, da je pri lepi poti tudi najet vozniček cenejši. — Letina je bila bogata. Posebno veliko za naš kraj je bilo raznega sadja, za lepa namizna jabolka so dobili marsikateri tisočak, oni pridni sadjarji, ki se smotreno pečajo s sadjarstvom. Koliko pa so zraven zaslužili trgovci? Kako lahko bi ves ta denar ostal v rokah kmetov samih, če bi bili združeno organizirani. Toda kje smo še v združinstvu!? — Pozno jeseni nas je zadelo velika nesreča pri svinjarih, katere je ljuto napadla rdečica. Tudi pri nas se bomo morali oprijeti cepjenja proti tej kugi, katere nam leto za leto napravi ogromno škodo v naših svinjakih. — Še nekaj sem prej pozabil pri občinskem gospodarstvu. Naša občina se poteguje za živinske sejme. Vsled ugodne lege bi mogoče to pomagalo občinski blagajni, ki trpi na suhi. iz neznanih vzrokov so bili proti temu takoj od začetka Kovačkov stric. Zdaj sta pa še dva druga z njim potegnili in sicer kakor ljudje govorijo, laškimi »burgarjem« na ljubo, s katerimi so na razne načine v zlahtli! Ali so res še mogoči kmetje, katerim kuluk ne zadostuje, da bi delali še tlako »burgarjem«?

(Sv. Lenard nad Laškim.) Malokdaj pišemo iz našega kraja, zdaj pa moramo vendar povedati, kaj delamo! Prošlo leto smo delali sicer mnogo, samo vprašanje je, če smo tudi vse prav napravili. Pozimi je bilo vse v znamenju volitev in avtonomije, ki jo pa prav izgovarja od zvezanih le malokdo. Zmagala je, kakor večinoma povsod, tako tudi pri nas, v milosti božji se potapljajoča, na zunaj kmetiska na znotraj frakarsko-duhovska kulukarska klerikalna stranka. Ko je bil ugotovljen izid volitev, za katere so plačevali agitatorje z gabrovimi kladami itd., je vzklil njihov untergeneralissimus Cencek: Hvala Bogu! Zdaj smo mi dosegli, kar smo mislili! — Vprašam vas: Ali ste tudi že tedaj mislili na kuluk, ta odlični blagoslov, s pomočjo vaših glasov postavljene vlade? Ali morda slišite vaše pristaše, kako godrnjajo in govoriijo: »Lepo avtonomijo sta nam priborila Cencek in Jaka! Namesto 500 Din davka, ki sem ga plačal lani, moram odšteti letos 1200 dinarjev! In vrhu vsega še na tlako! Fejl... — Pa pustimo to čudno klerikalno politiko uspehov in poglejmo ono malo občinsko, ki pa je odkrito rečeno, precej boljše od one prejšnjih let. — Po dolgem drezanju nekaterih tovarišev odbornikov se je popravil lep kos občinske ceste iz Malih Grahov v St. Lenartu. Zeleti bi bilo, da se delo nadaljuje, da bi bila vsa občinska pota v dobrem stanju. Najprej naj se popravijo glavna pota, ki so takorekoč žile, ki vodijo v zunanji svet! Zelo potrebna popravka je pot iz Laške vasi na Velške Gorelce, dalje ona pot, ki pelje iz Curnovca čez Knjert na Mišdol, kjer je tudi ena glavna pot na okrajno cesto. — Nimajo prav oni odborniki, ki so ob okrajni cesti in nasprotujejo popraviljanju občinskih potov, katerih sami ne rabijo. Ravno tako naj pomislijo oni odborniki mali posestniki, ki sami nič ne vozijo, da je pri lepi poti tudi najet vozniček cenejši. — Letina je bila bogata. Posebno veliko za naš kraj je bilo raznega sadja, za lepa namizna jabolka so dobili marsikateri tisočak, oni pridni sadjarji, ki se smotreno pečajo s sadjarstvom. Koliko pa so zraven zaslužili trgovci? Kako lahko bi ves ta denar ostal v rokah kmetov samih, če bi bili združeno organizirani. Toda kje smo še v združinstvu!? — Pozno jeseni nas je zadelo velika nesreča pri svinjarih, katere je ljuto napadla rdečica. Tudi pri nas se bomo morali oprijeti cepjenja proti tej kugi, katere nam leto za leto napravi ogromno škodo v naših svinjakih. — Še nekaj sem prej pozabil pri občinskem gospodarstvu. Naša občina se poteguje za živinske sejme. Vsled ugodne lege bi mogoče to pomagalo občinski blagajni, ki trpi na suhi. iz neznanih vzrokov so bili proti temu takoj od začetka Kovačkov stric. Zdaj sta pa še dva druga z njim potegnili in sicer kakor ljudje govorijo, laškimi »burgarjem« na ljubo, s katerimi so na razne načine v zlahtli! Ali so res še mogoči kmetje, katerim kuluk ne zadostuje, da bi delali še tlako »burgarjem«?

(Sv. Lenard nad Laškim.) Malokdaj pišemo iz našega kraja, zdaj pa moramo vendar povedati, kaj delamo! Prošlo leto smo delali sicer mnogo, samo vprašanje je, če smo tudi vse prav napravili. Pozimi je bilo vse v znamenju volitev in avtonomije, ki jo pa prav izgovarja od zvezanih le malokdo. Zmagala je, kakor večinoma povsod, tako tudi pri nas, v milosti božji se potapljajoča, na zunaj kmetiska na znotraj frakarsko-duhovska kulukarska klerikalna stranka. Ko je bil ugotovljen izid volitev, za katere so plačevali agitatorje z gabrovimi kladami itd., je vzklil njihov untergeneralissimus Cencek: Hvala Bogu! Zdaj smo mi dosegli, kar smo mislili! — Vprašam vas: Ali ste tudi že tedaj mislili na kuluk, ta odlični blagoslov, s pomočjo vaših glasov postavljene vlade? Ali morda slišite vaše pristaše, kako godrnjajo in govoriijo: »Lepo avtonomijo sta nam priborila Cencek in Jaka! Namesto 500 Din davka, ki sem ga plačal lani, moram odšteti letos 1200 dinarjev! In vrhu vsega še na tlako! Fejl... — Pa pustimo to čudno klerikalno politiko uspehov in poglejmo ono malo občinsko, ki pa je odkrito rečeno, precej boljše od one prejšnjih let. — Po dolgem drezanju nekaterih tovarišev odbornikov se je popravil lep kos občinske ceste iz Malih Grahov v St. Lenartu. Zeleti bi bilo, da se delo nadaljuje, da bi bila vsa občinska pota v dobrem stanju. Najprej naj se popravijo glavna pota, ki so takorekoč žile, ki vodijo v zunanji svet! Zelo potrebna popravka je pot iz Laške vasi na Velške Gorelce, dalje ona pot, ki pelje iz Curnovca čez Knjert na Mišdol, kjer je tudi ena glavna pot na okrajno cesto. — Nimajo prav oni odborniki, ki so ob okrajni cesti in nasprotujejo popraviljanju občinskih potov, katerih sami ne rabijo. Ravno tako naj pomislijo oni odborniki mali posestniki, ki sami nič ne vozijo, da je pri lepi poti tudi najet vozniček cenejši. — Letina je bila bogata. Posebno veliko za naš kraj je bilo raznega sadja, za lepa namizna jabolka so dobili marsikateri tisočak, oni pridni sadjarji, ki se smotreno pečajo s sadjarstvom. Koliko pa so zraven zaslužili trgovci? Kako lahko bi ves ta denar ostal v rokah kmetov samih, če bi bili združeno organizirani. Toda kje smo še v združinstvu!? — Pozno jeseni nas je zadelo velika nesreča pri svinjarih, katere je ljuto napadla rdečica. Tudi pri nas se bomo morali oprijeti cepjenja proti tej kugi, katere nam leto za leto napravi ogromno škodo v naših svinjakih. — Še nekaj sem prej pozabil pri občinskem gospodarstvu. Naša občina se poteguje za živinske sejme. Vsled ugodne lege bi mogoče to pomagalo občinski blagajni, ki trpi na suhi. iz neznanih vzrokov so bili proti temu takoj od začetka Kovačkov stric. Zdaj sta pa še dva druga z njim potegnili in sicer kakor ljudje govorijo, laškimi »burgarjem« na ljubo, s katerimi so na razne načine v zlahtli! Ali so res še mogoči kmetje, katerim kuluk ne zadostuje, da bi delali še tlako »burgarjem«?

(Sv. Lenard nad Laškim.) Malokdaj pišemo iz našega kraja, zdaj pa moramo vendar povedati, kaj delamo! Prošlo leto smo delali sicer mnogo, samo vprašanje je, če smo tudi vse prav napravili. Pozimi je bilo vse v znamenju volitev in avtonomije, ki jo pa prav izgovarja od zvezanih le malokdo. Zmagala je, kakor večinoma povsod, tako tudi pri nas, v milosti božji se potapljajoča, na zunaj kmetiska na znotraj frakarsko-duhovska kulukarska klerikalna stranka. Ko je bil ugotovljen izid volitev, za katere so plačevali agitatorje z gabrovimi kladami itd., je vzklil njihov untergeneralissimus Cencek: Hvala Bogu! Zdaj smo mi dosegli, kar smo mislili! — Vprašam vas: Ali ste tudi že tedaj mislili na kuluk, ta odlični blagoslov, s pomočjo vaših glasov postavljene vlade? Ali morda slišite vaše pristaše, kako godrnjajo in govoriijo: »Lepo avtonomijo sta nam priborila Cencek in Jaka! Namesto 500 Din davka, ki sem ga plačal lani, moram odšteti letos 1200 dinarjev! In vrhu vsega še na tlako! Fejl... — Pa pustimo to čudno klerikalno politiko uspehov in poglejmo ono malo občinsko, ki pa je odkrito rečeno, precej boljše od one prejšnjih let. — Po dolgem drezanju nekaterih tovarišev odbornikov se je popravil lep kos občinske ceste iz Malih Grahov v St. Lenartu. Zeleti bi bilo, da se delo nadaljuje, da bi bila vsa občinska pota v dobrem stanju. Najprej naj se popravijo glavna pota, ki so takorekoč žile, ki vodijo v zunanji svet! Zelo potrebna popravka je pot iz Laške vasi na Velške Gorelce, dalje ona pot, ki pelje iz Curnovca čez Knjert na Mišdol, kjer je tudi ena glavna pot na okrajno cesto. — Nimajo prav oni odborniki, ki so ob okrajni cesti in nasprotujejo popraviljanju občinskih potov, katerih sami ne rabijo. Ravno tako naj pomislijo oni odborniki mali posestniki, ki sami nič ne vozijo, da je pri lepi poti tudi najet vozniček cenejši. — Letina je bila bogata. Posebno veliko za naš kraj je bilo raznega sadja, za lepa namizna jabolka so dobili marsikateri tisočak, oni pridni sadjarji, ki se smotreno pečajo s sadjarstvom. Koliko pa so zraven zaslužili trgovci? Kako lahko bi ves ta denar ostal v rokah kmetov samih, če bi bili združeno organizirani. Toda kje smo še v združinstvu!? — Pozno jeseni nas je zadelo velika nesreča pri svinjarih, katere je ljuto napadla rdečica. Tudi pri nas se bomo morali oprijeti cepjenja proti tej kugi, katere nam leto za leto napravi ogromno škodo v naših svinjakih. — Še nekaj sem prej pozabil pri občinskem gospodarstvu. Naša občina se poteguje za živinske sejme. Vsled ugodne lege bi mogoče to pomagalo občinski blagajni, ki trpi na suhi. iz neznanih vzrokov so bili proti temu takoj od začetka Kovačkov stric. Zdaj sta pa še dva druga z njim potegnili in sicer kakor ljudje govorijo, laškimi »burgarjem« na ljubo, s katerimi so na razne načine v zlahtli! Ali so res še mogoči kmetje, katerim kuluk ne zadostuje, da bi delali še tlako »burgarjem«?

(Sv. Lenard nad Laškim.) Malokdaj pišemo iz našega kraja, zdaj pa moramo vendar povedati, kaj delamo! Prošlo leto smo delali sicer mnogo, samo vprašanje je, če smo tudi vse prav napravili. Pozimi je bilo vse v znamenju volitev in avtonomije, ki jo pa prav izgovarja od zvezanih le malokdo. Zmagala je, kakor večinoma povsod, tako tudi pri nas, v milosti božji se potapljajoča, na zunaj kmetiska na znotraj frakarsko-duhovska kulukarska klerikalna stranka. Ko je bil ugotovljen izid volitev, za katere so plačevali agitatorje z gabrovimi kladami itd., je vzklil njihov untergeneralissimus Cencek: Hvala Bogu! Zdaj smo mi dosegli, kar smo mislili! — Vprašam vas: Ali ste tudi že tedaj mislili na kuluk, ta odlični blagoslov, s pomočjo vaših glasov postavljene vlade? Ali morda slišite vaše pristaše, kako godrnjajo in govoriijo: »Lepo avtonomijo sta nam priborila Cencek in Jaka! Namesto 500 Din davka, ki sem ga plačal lani, moram odšteti letos 1200 dinarjev! In vrhu vsega še na tlako! Fejl... — Pa pustimo to čudno klerikalno politiko uspehov in poglejmo ono malo občinsko, ki pa je odkrito rečeno, precej boljše od one prejšnjih let. — Po dolgem drezanju nekaterih tovarišev odbornikov se je popravil lep kos občinske ceste iz Malih Grahov v St. Lenartu. Zeleti bi bilo, da se delo nadaljuje, da bi bila vsa občinska pota v dobrem stanju. Najprej naj se popravijo glavna pota, ki so takorekoč žile, ki vodijo v zunanji svet! Zelo potrebna popravka je pot iz Laške vasi na Velške Gorelce, dalje ona pot, ki pelje iz Curnovca čez Knjert na Mišdol, kjer je tudi ena glavna pot na okrajno cesto. — Nimajo prav oni odborniki, ki so ob okrajni cesti in nasprotujejo popraviljanju občinskih potov, katerih sami ne rabijo. Ravno tako naj pomislijo oni odborniki mali posestniki, ki sami nič ne vozijo, da je pri lepi poti tudi najet vozniček cenejši. — Letina je bila bogata. Posebno veliko za naš kraj je bilo raznega sadja, za lepa namizna jabolka so dobili marsikateri tisočak, oni pridni sadjarji, ki se smotreno pečajo s sadjarstvom. Koliko pa so zraven zaslužili trgovci? Kako lahko bi ves ta denar ostal v rokah kmetov samih, če bi bili združeno organizirani. Toda kje smo še v združinstvu!? — Pozno jeseni nas je zadelo velika nesreča pri svinjarih, katere je ljuto napadla rdečica. Tudi pri nas se bomo morali oprijeti cepjenja proti tej kugi, katere nam leto za leto napravi ogromno škodo v naših svinjakih. — Še nekaj sem prej pozabil pri občinskem gospodarstvu. Naša občina se poteguje za živinske sejme. Vsled ugodne lege bi mogoče to pomagalo občinski blagajni, ki trpi na suhi. iz neznanih vzrokov so bili proti temu takoj od začetka Kovačkov stric. Zdaj sta pa še dva druga z njim potegnili in sicer kakor ljudje govorijo, laškimi »burgarjem« na ljubo, s katerimi so na razne načine v zlahtli! Ali so res še mogoči kmetje, katerim kuluk ne zadostuje, da bi delali še tlako »burgarjem«?

(Sv. Lenard nad Laškim.) Malokdaj pišemo iz našega kraja, zdaj pa moramo vendar povedati, kaj delamo! Prošlo leto smo delali sicer mnogo, samo vprašanje je, če smo tudi vse prav napravili. Pozimi je bilo vse v znamenju volitev in avtonomije, ki jo pa prav izgovarja od zvezanih le malokdo. Zmagala je, kakor večinoma povsod, tako tudi pri nas, v milosti božji se potapljajoča, na zunaj kmetiska na znotraj frakarsko-duhovska kulukarska klerikalna stranka. Ko je bil ugotovljen izid volitev, za katere so plačevali agitatorje z gabrovimi kladami itd., je vzklil njihov untergeneralissimus Cencek: Hvala Bogu! Zdaj smo mi dosegli, kar smo mislili! — Vprašam vas: Ali ste tudi že tedaj mislili na kuluk, ta odlični blagoslov, s pomočjo vaših glasov postavljene vlade? Ali morda slišite vaše pristaše, kako godrnjajo in govoriijo: »Lepo avtonomijo sta nam priborila Cencek in Jaka! Namesto 500 Din davka, ki sem ga plačal lani, moram odšteti letos 1200 dinarjev! In vrhu vsega še na tlako! Fejl... — Pa pustimo to čudno klerikalno politiko uspehov in poglejmo ono malo občinsko, ki pa je odkrito rečeno, precej boljše od one prejšnjih let. — Po dolgem drezanju nekaterih tovarišev odbornikov se je popravil lep kos občinske ceste iz Malih Grahov v St. Lenartu. Zeleti bi bilo, da se delo nadaljuje, da bi bila vsa občinska pota v dobrem stanju. Najprej naj se popravijo glavna pota, ki so takorekoč žile, ki vodijo v zunanji svet! Zelo potrebna popravka je pot iz Laške vasi na Velške Gorelce, dalje ona pot, ki pelje iz Curnovca čez Knjert na Mišdol, kjer je tudi ena glavna pot na okrajno cesto. — Nimajo prav oni odborniki, ki so ob okrajni cesti in nasprotujejo popraviljanju občinskih potov, katerih sami ne rabijo. Ravno tako naj pomislijo oni odborniki mali posestniki, ki sami nič ne vozijo, da je pri lepi poti tudi najet vozniček cenejši. — Letina je bila bogata. Posebno veliko za naš kraj je bilo raznega sadja, za lepa namizna jabolka so dobili marsikateri tisočak, oni pridni sadjarji, ki se smotreno pečajo s sadjarstvom. Koliko pa so zraven zaslužili trgovci? Kako lahko bi ves ta denar ostal v rokah kmetov samih, če bi bili združeno organizirani. Toda kje smo še v združinstvu!? — Pozno jeseni nas je zadelo velika nesreča pri svinjarih, katere je ljuto napadla rdečica. Tudi pri nas se bomo morali oprijeti cepjenja proti tej kugi, katere nam leto za leto napravi ogromno škodo v naših svinjakih. — Še nekaj sem prej pozabil pri občinskem gospodarstvu. Naša občina se poteguje za živinske sejme. Vsled ugodne lege bi mogoče to pomagalo občinski blagajni, ki trpi na suhi. iz neznanih vzrokov so bili proti temu takoj od začetka Kovačkov stric. Zdaj sta pa še dva druga z njim potegnili in sicer kakor ljudje govorijo, laškimi »burgarjem« na ljubo, s katerimi so na razne načine v zlahtli! Ali so res še mogoči kmetje, katerim kuluk ne zadostuje, da bi delali še tlako »burgarjem«?

(Sv. Lenard nad Laškim.) Malokdaj pišemo iz našega kraja, zdaj pa moramo vendar povedati, kaj delamo! Prošlo leto smo delali sicer mnogo, samo vprašanje je, če smo tudi vse prav napravili. Pozimi je bilo vse v znamenju volitev in avtonomije, ki jo pa prav izgovarja od zvezanih le malokdo. Zmagala je, kakor večinoma povsod, tako tudi pri nas, v milosti božji se potapljajoča, na zunaj kmetiska na znotraj frakarsko-duhovska kulukarska klerikalna stranka. Ko je bil ugotovljen izid volitev, za katere so plačevali agitatorje z gabrovimi kladami itd., je vzklil njihov untergeneralissimus Cencek: Hvala Bogu! Zdaj smo mi dosegli, kar smo mislili! — Vprašam vas: Ali ste tudi že tedaj mislili na kuluk, ta odlični blagoslov, s pomočjo vaših glasov postavljene vlade? Ali morda slišite vaše pristaše, kako godrnjajo in govoriijo: »Lepo avtonomijo sta nam priborila Cencek in Jaka! Namesto 500 Din davka, ki sem ga plačal lani, moram odšteti letos 1200 dinarjev! In vrhu vsega še na tlako! Fejl... — Pa pustimo to čudno klerikalno politiko uspehov in

Odgovori somišljenikom in prijateljem.

I. Z. LISTNICE POSLANČEVE.
M. M. v D. — Prošnjo našel v ministrstvu. Bo pa seveda poslana v Ljubljano k direkciji na mišljenje. Treba, da stopite tja in stvar pojasnite in dobro priporočite. Brez dobrega priporočila z Lj. ni upati na uspeh.

H. F. L. — Prošnjo treba vložiti v Lj. Oglasi se osebno v tajništvo, da vrnem priloge in pojasnim še vse, kar je potrebno storiti.

A. R. St. J. — Duplikat poslan že 3. I. pod št. 38.241. Upam torej, da je med tem časom že vse v redu.

P. z. v. Lj. — Armiji v Zagreb je dovoljenje že davno poslano. Ker pa je vezano na izpolnitev nekaterih pogojev, zato še morda zadržavajo. Vprašajte vsakega pri direkciji in če še nimajo, obrnite se v Zagreb na armijo.

K. S. P. — Prizivu je bilo ugodeno in je tozadnevna rešitev odšla iz vojnega ministrstva že 28. avgusta pod št. 35.579 na vojni okrog v Maribor. Če bi bil ponovno vpoklican ali bi se bilo prekinito, morate vložiti ponovno prošnjo, kateri pa bo takoj ugodeno.

J. R. v Bl. — Prošnjo prejel in jo vložil pri vojnem ministrstvu 16. jan. pod št. 1337.

M. S. K. — Prosil, da se odloži, dokler ne bo tečaj v Sarajevu končan, kar bo po vsej priliki v pozni jeseni.

K. B. P. — Za I. B. je treba prositi pri vojnem okrogu v Mariboru, kamor spada. Vsi letnika 1899., ki so služili v Avstriji najmanj 12 mesecev, imajo pravico na skrajšan rok od 5 mesecev, vsi oni pa, ki so služili toliko manj, morajo iste mesece nadomestiti tuka. N. pr. kdor je služil v Avstriji samo devet, mora sedaj 5 + 3 = 8 mesecev. In teh prošnji ni treba pošiljati v ministrstvo, ker mora vojni okrog ugoditi taki prošnji, če le doprinese dokaz, da ste v Avstriji odslužili najmanj 12 mesecev.

V. H. D. — Dobil naslov znanca, na katerega se obrnite. Naslov pustim v tajništvo.

Geo. D. — Govoril v vaši zadevi, a ni dosti upanja, ker je konkurenca silna. Pišite še sami pismo na meni navedeni naslov direktno.

I. R. v G. — 28. decembra je izdala gen. direkcija nova navodila, ki pravilnik za male obrtnike precej olajšujejo. Obrazložil pa sem jim, da to ne zadostuje in v čem so glavne ovire. Obljubili so vprašanje ponovno preštudirati in eventualno poslati še nova navodila vsaj za gostilničarje, ki potrebujejo samo za svoje goste.

E. L. — Min. poljoprivrede odobrilo. Obljubljeno, da tudi direkcija carine reši na prvi seji ter takoj odpošlje v Ljubljano.

Gospodarske triče.

(Franjo Kafol — Novo mesto.)

A. Sadjarstvo: Sprehod skozi naše vaške sadovnjake sedaj pozimi, nam nudi navadno prav žalostno sliko. Polomljene veje, krivo upognjeno dreve, razni izrastki iz korenin, debela in veji, odlomljene suhe veje, goščava, mah, lišaj itd.; zares žalostna slika.

Le redki so sadjarji, ki negujejo in se brigajo tudi za sadno drevje!

Sadjarji! Ne odlašajte malenkostna oskrbovalna dela še nadalje in pričnite ga takoj po tem redu:

1. Vzravnavajte vsaj vsa povečana, kriva mlada drevesa v sadovnjaku!

2. Očistite drevje mahu, lišaja in stare skorje!

3. Odstranimo vse izrastke iz korenin, debela in veji!

4. Odžagajmo vse suhe, pokvarjene in polomljene veje!

5. Odžagajmo tudi vse viseče veje zlasti ob cestah, ki ovirajo promet!

6. Razčistimo vejevje v kroni, ki se drgne, križa ter raste v sosedno drevo!

7. Negujmo in pazimo pri obrezovanju dreves na kratke plodne vejice in brste, da jih preveč ne polomimo, kajti na njih se nahajajo cvetni popki. Edino one so nositeljice bodočih plodov!

8. Gojimo mladim drevesom vrhe in višje stoječe veje (drugi in tretji venec)!

9. Pobellimo sadno drevje z apnenim beležem, kateremu smo pomešali nekaj krvi ali karbolina in nekaj ilovice!

10. Gnojimo tudi sadnemu drevju s hlevskim gnojem ali pa z gnojnico, ki se raztrosi oziroma polije v obsegu krone ali koša!

B. Vinarstvo: Vinogradnik ima polno dela tudi pozimi.

1. Pripraviti in navožit moramo gnoj v vinograd, event. dokupiti umetnega gnoja.

2. Zares pravi blagor za vinograd je kompost, ki ga pripravljamo skozi celo leto iz raznih odpadkov (plevela, rezin, raznih drugih odpadkov itd.).

3. Porežimo vse šparone in event. debelejšje dele trte v kolikor jih nisimo že v jeseni porežali!

4. Naročimo takoj trtni material (trte, ključje, bilje) za podsajanje ozir. napravo novih vinogradov!

5. Nabavimo in pripravimo si potrebno košje!

6. Popravimo event. dokupimo si najpotrebnejšega orodja!

7. Skrbimo in naročimo si pravočasno galico in žveplo ozir. salojidin!

8. Preglejmo škropilnice in žvepljalke ter skrbimo, da je vse v redu pri njih!

9. Nadaljujmo z grubanjem in starejših ozir. z rigolanjem v mlajših vinogradih!

10. Pristopimo vsi vinogradniki k »Glavnemu Savezu Jugoslovenskih vinogradarjev v Mariboru«!

C. Kletarstvo: Dober in napredka-željen kletar imej to pred očmi!

1. Obdrži v vinski kleti vedno največji red, snago in čistoto!

2. Ne trpi v kleti predmetov in stvari, ki ne spadajo v klet!

3. Zalivaj in drži vedno polne sode; obrisi in osnaži jih večkrat!

4. Pretoči vse novo vino (tudi jabolčnik in petijot), kajti za to delo je sedaj zadnji čas!

5. Pred pretakanjem vina napravi poskuse na njegovo stanovitnost!

6. Žveplaj nekoliko vino pri pretakanju, posebno če ni stanovitno!

7. Če si pozabil žveplati in vino rjavl, uporabljaj natrijev bisulfit (2 do 5 g pro ha)!

8. Če se ti vino vleče pri pretakanju (vlačilnost vina) pretoči in prezračil ga ter zvišal mu toploto, da popolnoma pokipi (15° C)!

9. Ne imej premrzlih kleti pozimi!

10. Skrbno pazi na vse kletarsko orodje, zlasti na sode; zažveplaj jih večkrat (vsake tri mesece) in skrbno zabij!

Enkratno cepljenje.

Preko kruto zakrknjenih izpadov teorije gre praksa svojo stvarno pot, upoštevaajoč seveda v polni meri tudi posamezne utemeljene nasvete in želje, v kolikor jih seveda rabi za svoje izpopolnjevanje in za svoj napredek; vse drugo pa ugasne kakor splameč ogenj in se zgubi brez posledic. — K zadnjemu članku »O dvojnem cepljenju v »Sadjarju« št. 12 si dovoljujem priložiti nekaj suhih dejstev, s katerimi mislim, da bo za enkratno zadostovalo dvojno cepljenje ožigosati.

Resnica je, da je večina kmetov-sadjarjev izgubilo vse zaupanje v drevesničarje, ki vzgajajo svoje dreve z dvakratnim cepljenjem in to popolnoma upravičeno. Praktičen sadjar obsoja dvakratno cepljenje ter ga smatra za nekako prevarljivo vzgojo, kot zelo hiter in lehak trik in koristen pripomoček razpečavanja mladega sadnega drevja, ki se v praksi le pogojno, obče pa ne obnese.

Vse enostransko razmišljanje učeniških fundamentalnih nauk o fiziologiji rastlin ne pomaga nič! Dvakratno cepljenje je zadrževalo razvoj našega sadjarstva in je neizpodbitna zavora uspešnemu sadjarskemu napredku. Prvoten fundament je bil, je in ostane našemu sadnemu drevju zdravonaraven, navaden in priprost divjak (lesnika, drobnica itd.), ki je zrastle pod gotovimi pogoji iz najdebelejše, dobre in zdrave pečke oziroma koščice, pod pogoj, ki jih zahteva njih priprista narava. Z enkratnim cepljenjem dosežemo in si ustvarimo sadno drevo tudi v drevesnici, ki edino odgovarja našim razmeram, zemlji in podnebju. Kratak sprehod skozi naše sadovnjake nas zadostno podučil, da uspeva z dvakratnim cepljenjem vzgojno drevje le pod gotovimi najboljšimi in slučajnimi pogoji, le v zavetnih in dobrih legah z dobro zemljo in nego, česar pa navadno pri naših kmečkih sadjarjih vsega ni in nikdar ne bo. Sadno drevje, ki je z dvakratnim cepljenjem vzgojeno, je navadno kratkega življenja, je skrajno občutljivo proti mrazu in škodljivcem, se hitro iznosi in postane zanikrno. Lepa in edina lastnost tega drevja, da nekaj preje rodi, — še dolgo ne odmeri vseh njegovih slabih strani.

Temeljni in glavni pogoji uspešnega razvoja našega sadjarstva so po mojem mnenju:

1. Vzgaajamo sadno drevje z enkratnim cepljenjem na zdravih (tudi divjih) dobrih podlagah.

2. Razmnožujemo le malo vrst (kvečjemu 3 do 4 vrste), ki so preizkušene, priznane najbolje, vztrajne, trpežne in pozne.

3. Povzdignimo in zboljšujemo domačo sadno uporabo in

4. Organizirajmo solidno sadno trgovlivo s stalnimi odjemalci.

Franjo Kafol — Novo mesto.

Tovarna za sadne in zelenjadne konzerve na Vrhniki.

Na Vrhniki se je ustanovila minulo leto tovarna za sadne in zelenjadne konzerve pod firmo »Globus« tovarna za konzerve D. Z. O. Z. Vrhnika.

Industrija, ki na veliko predelava sadje in zelenjad v trpežne izdelke, je po drugih državah že jako razvita. Češkoslovaška in Nemčija sta v tem oziru na prvem mestu. Pri nas je to nekaj novega, zlasti v Sloveniji. Ker se gre tu za predelavo kmetijskih pridelkov, je vsekakor potrebno, da se zlasti sadjarji, pa tudi kmetovalci sploh zanimajo za to podjetje, ki bi bilo, ako se razvije in razširi, zanesljiv odjemalec nekaterih vrst sadja in nekaterih drugih vrtnih in poljskih sadežev.

Sadna industrija pa ne predelava vsakega sadja in zelenjadi kar od kraja, ampak samo nekatera plemena in posebne sorte. Izmed sadnih plemen hodi v poštev prvem vrtem jagode in sicer: vrtno jagode, vrtno maline, ribez in kosmulja (agras). Od kosmulje sadja uporablja tovarna večje množine sliv (velika zelena sliva), breskev (ameriške sorte kosteulice ki ne gredo od kosti), mirabel in višnji. Baš teh naštetih sadnih plemen pa pri nas žal ne pridelujemo, daš bi — razen breskev — uspevala prav povsod zlasti po vinorodnih krajih. Kombinirani nasadi jagoda — ribez in kosmulja, vmes pa debele vrtno jagode — bi se brez dvoma izplačali, ker taki nasadi zaradi prav kmalu in dajejo precej zanesljiv reden vsakoleten pridelek. Isto velja tudi za vrtno maline, ki bi se dale tudi vplesti v to kombinacijo. Tudi slive, mirabele in višnje, dajejo dober pridelek, ker rade bolj redno nego jablane in hruske. Ameriške breskve (kosteulice), bi se lahko gojile povsod po vinorodnih krajih po opuščenih vinogradih in drugih zemljiščih, ki imajo primerno lezo. Breskev je posebno primerna za mešane (kombinirane) nasade, ker jo moramo obdelovati. Dokler je mlada in ako je sadimo v primernih razdaljah, prav dobro uspevalo vmes ribez, kosmulja in vrtno jagode.

Od zelenjadnih sadežev prevzema tovarna grah, fižol (oboje v stročju, dokler je še zeleno) špargel, paradiznike in kumare (sorta z malimi plodovi).

Glede graha in fižola je pripomniti, da se ta dva sadeža, zlasti pa fižol v stročju, ne dasta prevažati v večje daljave brez škode; zato bi hodili tozadevni nasadi vpoštev samo za bližnje okolice Vrhnike. Špargel prenese daljši prevoz. Zato bi kazalo v krajih, kjer je zato kulturo primerna zemlja, privediti nove nasade, oziroma razširiti že obstoječe.

Paradizniki se tudi lahko pošiljajo v večje daljave. Goliti bi jih bilo zlasti po vinorodnih krajih, Tovarna jih že sedaj predela na leto po več 1000 kg.

Kumare naj bi polzkusili goliti povsod tam kjer kumare dobro uspevalo, in kjer je prebivalstvo že valeno na to kulturo (škofješko polje, Dorfarji, Zabnica).

Od naštetih zelenjadnih plemen preskrbi tovarna potrebna semena.

Interesenti, ki bi se zanimali za to ali ono navedenih kultur, naj se obrnejo pisмено na tovarno, ki jim bo dala potrebna posnela, preskrbela semena, event. tudi sadike, oziroma da znjo sklenejo pogodbo glede cene in množine dobave.

Vinogradarji!

Redni občni zbor Vinarskega in sadjarskega odseka kmet. družbe za Slovenijo v Mariboru bo dne 3. februarja 1924 ob 11. uri predpokoje v Narodnem domu v Mariboru s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo o delovanju odseka po zadnjem občnem zboru.

2. Poročilo o premoženju odseka.

3. Predlog odbora glede razpusta društva v prid Pokr. zveze jugosl. vinogradnikov za Slovenijo v Mariboru, oz. Sadjarskega in vinarjskega društva za Slovenijo v Ljubljani.

4. Predlog odbora glede porabe odsekovskega premoženja za slučaj, da sklene občni zbor razpust društva.

Po § 7 pravil so člani občnega zbora: po en delegat vsake vinarjske, sadjarske ali kletarske zadrage, oz. vinarjske, sadjarske ali kletarskega društva ter zastopniki podružnic kmet. družbe za Slovenijo in slovenskoštajerske pokrajine. Zadrage, društva in podružnice do 200 članov pošljejo po enega zastopnika, za vsakih nadaljnjih 100 članov pa še po enega. Zastopniki morajo biti lastniki vinogradov ali sadosnosilci ali pa vinarjski in sadjarski strokovnjaki.

V svrhu fuzije vseh vinogradnikov in vseh delovnih sil na polju vinarstva v eno močno organizacijo na eni strani in vseh sadjarjev in sadjarskih strokovnjakov v drugo močno organizacijo, je razpust odseka nujno potreben in se vsi p. n. g. v. vinogradniki in sadjarji vladno vabijo, da se tega občnega zbora v čim večjem številu udeležijo.

Za sklepčnost glode razpusta je potrebna udeležba zastopnikov vsaj ene četrtine kmetijskih podružnic (društev in zadrage) iz Slovenskoštajerske. Za slučaj, da sklicani občni zbor ne bi bil sklepčen, se skliče za uro pozneje drugi občni zbor, ki sklepa pravovredno, četudi ne pride zadostno število udeležencev.

Maribor, dne 30. decembra 1923.

Tajnik: Predsednik: Zabavnik, l. r. Puhavec, l. r.

Zadružništvo.

Vzgojna vrednost zadružništva.

Za ocenitev reforme gotovega družabnega sistema je najboljšo ogledalo njena vzgojna vrednost. Družabna reforma, ki donša samo ekonomske koristi, ne utrjuje in zboljšuje pa ljudskega značaja, je za progresivni prepoved naroda zelo malo vredna.

To ne velja samo za reformo kakoršne je zadružništvo v splošnem in kakoršne je irsko zadružništvo še posebej, kajti zadružništvo ne pospešuje samo individualne sposobnosti irskega kmeta kot producenta in trgovca, ampak ono mu je privzgojilo tudi zavest odgovornosti in dolžnosti, ki jo ima kot član organizacije, kakor je zadruga, pa tudi država.

Življenje sicer močno veže posamezne individije, ki pripadajo isti politični stranki, vendar se socialne potrebe posameznika ne morejo omejevati na same demonstracije za to ali ono stranko.

V svrhu popolne ilustracije materialnih in moralnih uspehov zadružništva omenjamo najrevnejši kraj na Irskem.

Vzglede revne občine.

Leta 1903 je bila v Danglo-ju ustanovljena kreditna zadruga. To je oblika zadružništva, kateri pridružiti so se smatrali tudi trgovci potrebnim. Čim je bil stopen poskus v enem kraju so spoznali njega koristnost tudi v drugih krajih. Hallager, ki je prebil nekoliko let v Ameriških premogokopih, se je po povratku domov pričel zanimati za umetna gnojila. Potreboval je strokovno analizo za jamstvo, o kateri pa trgovci ni niti nikoli slišal, niti ni hotel za njo vedeti.

Hallager s tem ni bil zadovoljen. Spomnil se je, da more ustreči njegovi želji »Irsko kmetijsko društvo za veleprodajo«. Toda to društvo je delalo samo z zadrugami. Domača kreditna zadruga pa je bila popolnoma v oblasti trgovcev, tako da ni bilo mogoče ničesar storiti. Želji Hallagerja je mogla ustreči samo zadruga. Vendar, da bi vsaj začel, je naročil dvajset ton umetnih gnojil potom zadruga v Dangloju. S tem naročilom si je prihranil 20 L, poleg tega pa je dobil zajamčeno kvaliteto, tako da je bil neuspeh izključen. Zato je prosil »Irsko kmetijsko društvo« pomoči za ustanovitev nove zadruga. Zveza trgovcev je v strahu pred konkurenco proglasila, da ta zadruga nima pravice trgovati. Kmetje se tega niso ustrašili, ampak so se v prepričanju, da mora biti stvar že samo zato dobra, ker nastopajo trgovci proti njej, šli energično na delo, polni vere v lepošo bodočnost. Mala količina, v kateri je bila nastanjena nova zadruga, je bila nastanjena na nekem bregu daleč od ljudi, s katerimi je delala. Poslovala je od začetka samo dvakrat na teden, in še tedaj samo v večernih urah. Toda bilo je lastno podjetje kmetov, ki so imeli vanj zaupanje. Prve mesece se je omejevala samo na dobavo umetnih gnojil in semenja. Čim se je pokazalo njeno uspešno delo, pa je pričela trgovati tudi s soljo in moko. Kmetje, ki so jo vodili, so bili novinci v trgovini. Voditi niso znali knjig, pa tudi ostali posl so jim bili španska vas. Vendar sta dobra volja in zaupanje kmetov v lastno moč premagala vse težave.

Boj s sovražniki zadružništva.

Čim se je zadruga bolj razvila, so jo prenesli v večji lokal. Aktivnost opozicije je znatno narasla. Veletrgovci ji vsled pritiska zveze trgovcev niso hoteli prodajati, vsled česar je bila prisiljena obrniti se na škotsko skladišče za veleprodajo, da ji je to dobavljalo blago. Nato so trgovci znižali cene, da bi tako ubili zadrugo. Toda zadruga je nabavila voz in dostavljala članom na dom. Tako je zadruga premagala prvo krizo, za kar gre nemala zasluga disciplinirani članov.

Ker je bila v kraju zelo razvita kurjerija, je bilo potrebno začeti trgovino z jajci. V ta namen so poslali Hallagerja na nasvet kmetijskega ministrstva na Dansko v zadružni tečaj za polikulturo in trgovino z jajci, kjer se je naučil sortiranja in pakovanja jajc, knjigovodstva in drugih trgovskih poslov. Kakor hitro je pričela zadruga z vnovčevanjem jajc, so cene istim znatno porastle, tako da so napravili kmetje samo leta 1906 čez 3000 L dobička. Največji uspeh pa je bil v tem, da so kmetje spoznali važnost umne konjereje, ki je kmalu donasala podvojene dohodke.

Zmaga vzajemnosti.

Pozneje so uvedli plačevanje jajc po teži in ustanovili pod vodstvom zadružnega ravnatelja postajo za rejo boljše pasme petelinov. Ljudstvo je vsled lepih uspehov pričelo ceniti kokoš, »Kadar srečamo kokoš« je rekel neki kmet, »se ji odkrijemo.« Nadaljnji korak je bil razširjenje zadružnega lokala, kajti zadruga se je čedalje bolj razvijala.

Reja prašičev je bila pričeta samo na korist članov. Toda čim se je opazila koristnost tega tako za producente kakor za konzumente, so začeli tudi slednji pristopati k zadrugi. Zadruga je vzlic silni kampanji trgovcev lepo napredovala, tako da je Hallager lahko podal po uspešni kampanji sledeče poročilo:

»V aprilu 1906 se je prodajalo lajca po 5 penc, v aprilu leta 1901 pa so stala 9 penc. Cena moke je padla od 14 na 10 šilingov, in to vzlic temu, da je na svetovnem trgu cena porasla. Pri trgovcih je stal 20 odstotni superfosfat 12 šilingov, v zadrugi pa 30 odstotni samo 7 šilingov in 6 penc.«

Nov kulturni pokret na deželi.

Leta 1909 je bil storjen nov korak. Dobrodela hranilnica v Petdrocku je odstopila zadrugi dvorano, istotako so

bile dane na razpolago dvorane šestim drugim najaktivnejšim zadrugam na Irskem. To je omogočilo kmetickemu ljudstvu, predvsem pa kmetijski mladini, da se je mogla zabavati in gojiti kulturni napredek. Poročilo zadruga za l. 1915 lepo predočuje njene uspehe. Promet je zraščal leta 1915 L 21.500.—, leto dni prej še samo L 13.900.—. Od čistega dobička se je razdelilo 7 in pol odstotno dividendo, ostanek pa so dali v rezervni zaklad.

Ta čas so se osnovali zadruga po vzorcu zadruga danglouske. Med drugimi je bila leta 1914 ustanovljena kreditna zadruga, ki se je od danglouske razlikovala v tem, da ni bila osnovana po Raffajanzovih načelih. Člani te zadruga so bili sami že zadolženi kmetje. Namen zadruga pa je bil olajšati pogoj dolgov, ki so jih že bili napravili. Potrebni kapital so zložili privatniki, tako da je izgledala zadruga precej filantropično. Ta zadruga je znatno pripomogla k ureditvi zadružnega sistema, o katerem so sanjali idealisti. S tem je bil storjen konec gospodstva eksploatatorjev. Ta zadruga posluje danes v vseh oblasteh na Irskem.

To so ekonomski in moralni sadovi zadružništva na Irskem. In v vsej Evropi, Zadružništvo brezdomno ustvarila nova obzorja iz stališča gospodarstva in morale. Treba je le poglobiti sigurnost in poštenje v poslovanju.

V ta namen je predvsem potrebno uvesti pouk o zadružništvo v vseh šolah.

Gospodarske vesti

(Seja mlekarskega društva) bo v nedeljo, dne 27. t. m. ob 10. uri dopoldne pri Mraku na Rimski cesti. Udeležba obvezna.

(Novi davki in nove takse.) Vsak mesec nam prinaša nova davčna bremena. Tako smo dobili sedaj tudi nove takse za gostilniške račune. Kdor poje v gostilni kromu, mora plačati 20 par davka. Na ta način se veliko sitnari, pa skoraj nič ne doseže. Kako krivljen pa je ta davek, naj pokaže sledeči primer. V ljubljanskem baru, kjer se denar na veliko zapravlja, je običajen račun najmanj 500 dinarjev visok. Gost plača 20 par davka. Če pa spije kdo 1 četrti litra vina in poje pri tem pol klobase pa litra tudi 20 par davka. Tako pravico nam reže od klerikalcev postavljena kulukarska vlada.

(Vrednost denarja.) Veljava dinarja je pretekli teden nekoliko narasla. Splošno se zatrjuje, da je temu vzrok sklenjen sporazum z Italijo in pa splošno potrebno ozdravljeno našega gospodarstva. — Vnovič pa je padel francoski frank, ki je bil par dni že manj vreden, ko italijanska lira. Francoska vlada zatrjuje, da je padec franka popolnoma neupravičen in da je samo plod nemške spekulacije, ki hoče skupno z nekaterimi ameriški spekulanti spraviti na ta način Francijo na kolena. Ni verjetno, da bi se to posrečilo. — Na zagrebški borzi je bila vrednost denarja dne 21. 1. sledeča: Ameriški dolar od 85,75 do 86,75, angleški funt od 368,25 do 371, švicarski frank od 15,10 do 15,20, francoski frank od 3,87 do 3,92, italijanska lira od 3,79 do 3,82 in češka krona od 2,53 do 2,56 dinarja. En dinar je bil vreden nad 2 rumun. leja, 300 madžarskih in 820 avstrijskih kron.

× Tržne cene v Celju dne 15. januarja. — (V dinarjih.) Govedina: V mesnicah I. 25, II. 23, na trgu I. 24, II. 20, 1 kg vovpov 10, pljuč 10, jeter 22, ledic 22, loja 10 do 25. — Telefina: 1 kg telečjega mesa I. 35, II. 30, jeter 22, pljuč 22. — Svinčina: 1 kg svinjskega mesa I. 35, II. 30, pljuč 15, jeter 15, 1 kg slanina I. 43, II. 41, na debelo 35 do 40, 1 kg masti domače 44, amerikalke 39, funke 45, prekajenega mesa I. 45, II. 40, prekajeni parkljev 10, glave 20, jezika 40. — Klobase: 1 kg krakovskih 50, debrečinskih 50, hrenovk 35, safalad 30, posebnih 30, tlačenk 30, svežih kranskih 60, salam 130 braunšvickih 20. — Perutnina: večji piščanec 30, kokoš 30 do 50, petelin 40 do 50, raca 40 do 50, gos, 150, puran 150 do 200. — Domači zajec 25 do 30, 1 divji zajec 60 do 70, 1 kg srne 25, 1 liter mleka 4, 1 kg surovega masla 60, čajnega 88, masla 48, bohinskega sira 60 do 70, sirčka 16 do 20, eno lajce 2 do 2,25. — Pijače: 1 liter starega vina 12 do 15, novega 9 do 12, piva 7, žganja 10. — Špecerija: 1 kg kave Portoriko 64 Santos 50, Rio 40, pražene I. 68, II. 56, III. 48, rdečega sladkorja 22, kristalnega belega 21, v kockah 23, riža 6,25 do 14,50, 1 liter namiznega olja 32, bučnega 40, petroleja 7, spirita denat. 16, tistenin I. 21, II. 13,50, 1 kg mila 17,20, karbida 7,50. — Mleviski izdelki: 1 kg moke »00« 6,20, »0« 6 »2« 5,60, »4« 5,30, »5« 4,70, »6« 3,70, ržene enotne moke 5,20, kaše 6,60, ješprenja 5,20, otrobov 1,70, koruzne moke 3,50, koruz. zdroba 4,70, pšeničnega zdroba 6,50, ajdove moke 6,60, ovsenega riža 8, na drobno 20 para več. — Žito: q pšenice 280, rži 320, lečmena 280, ovs 280, prosa 300, nove sušene koruze 280 do 300 ajde 300, fižola 600 do 650, graha 1500, leče 1400. — Kurivo: q črnega premoza 51, rjavavega 26,50, m³ trdih drv 140 do 150, 100 kg 40, m³ mehkih 112 do 120, 100 kg 32. — Krma: q sladkega sena 10

Raznoterosti.

(Morlec cele družine.) V Berlinu se je dogodila strašna rodbinska tragedija. Električnik Ehrhardt, kateremu se je omračil um, je razbil svoji ženi glavo s kladivom, sina je ustrelil z revolverjem v trebuh in hčer najprej do nezavesti pobli s kladivom, nato jo pa vrge skozi okno na cesto, kjer je obležala mrtva. Nato je skočil morlec na balkon, si prestrelil glavo in se vrge na cesto kjer je tudi on obležal mrtev. Policija, ki je s silo vdrla v zabarikadirano sobo, je našla ženo vso razmesarjeno, a še živo. Sina in hčerko so odpeljali v mrtvašnico.

(Parobrod, kurjen s sladkorjem.) Angliški parobrod »Morro Castle«, last Ward-Lime, je potoval iz Havane v New York. Na potu mu je zmanjkalo premoga ter ne bi bil mogel dospeti do luke, da niso imeli na parobrodu 300 vreč sladkorja, katerega so z ostalim premogom vred pokurili.

(Profesorjev papagal.) V praških časopisih je izšel oglas, da neki profesor (navedeni so bili vsi podatki) želi radi preselivati dati dobrim ljudem popolnoma brezplačno svojega lepega papagaja s kletko vred. Ljudje so se tisti dan bombardirali profesorjevo stanovanje in revež se nikakor ni mogel otresti »dobrih ljudi«, ki niso hoteli verovati, da on sploh nima papagaja. Oglas so bržkone dali v časopis profesorjevi dijak in maščevanja.

(Za domovino — storil samomor.) Na stopnicah policijskega prezidija v Berlinu se je ustrelil mož srednjega stanu. Poleg njega so našli revolver in pismo sledeče vsebine: »Lepa in draga moja nemška domovina! Od ranega detinstva sem hrepnel

za tem, da doživim tvoj procvit in blagostanje. Danes umrem na tvojem grobu. Tvoja nesreča je moja nesreča. Milijoni ljudi bo morajo prenašati, a še več milijonov ljudi bo propadlo, preden se ti zopet povzdigneš. Kakor se mi moje dejanje gabi in žali patetično čut, nimam moči, da dalje prenašam takšno življenje svoje in svoje nesrečne domovine.«

(Biseri na ulici.) Na Dunaju je trčil neki avtomobil v tramvaj. Pri tej priliki se je dama, ki je sedela v avtu, ranila s potrtim steklom, obenem se ji je pa raztrgala ovrtnica, obstoječa iz dvajsetih prekrasnih velikih biserov, vrednih več milijard kron. Raztresene bisere je seveda pobrala pocestna publika, kiti dama je šele doma zapazila, da ji manjka dragocena ovrtnica.

(Mače oko kot ura.) Neki francoski popotnik se je mudil v Kini in pri tej priliki je nekdo vprašal nekega Kineza, če je že ura dvanajst. Kinež je pogledal na nebo, ki pa je bilo zastirno z oblaki. Nato je izginil in se kmalu vrnil, držeč mačko v rokah. »Ni še polnoce,« je rekel in gledal mačko v oči, »izvolite se prepričati!« In res, zenica v mačjih očeh se je zoževala bolj in bolj, čim bliže je bila ura dvanajst. Ko je bila ura točno dvanajst, je mačkina zenica postala čisto tanka črtica. Potem pa se je začela polagoma širiti in čimbolj se je bližal večer, tem širja je postajala zenica. — Kdor ne verjame, naj poskusi!

(Na lastno prošnjo obojen na smrt.) V francoskem mestu Angoulêmeu je odgovarjal pred sodiščem bivši poštar Vignerou, radi umora svoje nečakinje. Na koncu razprave je dal Vignerou predsedniku sodišča neki spis, katerega je držal skritega v svoji kapi. Spis je prinašal sledečo vsebino:

»Gospodje sodniki, kleče vas prosim, da me obsodite na smrt. Ne obsodite me v ječo, kajti to je pretežka kazen zame. Dajte me pod giljotino, lepo vas prosim!« — Sodišče mu je prošnjo uslišalo in njegova glava je padla pod sekuro.

Gigantski aeroplan so zgradili v Ameriki. Aeroplan je 36,5 m širok, 21,36 m dolg in 8,5 m dolg. Njegova površina znaša 300 kvadratnih metrov, njegova teža pa 10.500 kg. Aeroplan ima 6 motorjev, ki proizvajajo 2700 konjskih sil. Na aeroplanu bo prostora za 12 mož posadke. Poleg tega bo nosil aeroplan 5000 kg razstreljiv, 7 strojnih pušk ter 1 top.

Če star žena dobi košarico. 80 letni Otokar Dobrovolny na Dunaju je zaprosil pri zakonskih Strasser za njihovo 17 letno hčerko. Starši, kakor tudi hčerka so njegovo smlubitev odklonili in to je priletnega ženina tako razbesnelo, da je razbil s kamenjem vse šipe na oknih Strasserjevega stanovanja te povzročil s tem ogromno škodo. Nasilnega snubača so izročili sodišču, kjer bo imel čas premišljevat, da se prevroče srce ne da ohladiti z razbitimi šipami.

Za kratek čas.

(Prav je povedal.) Jurist, kirurg, elektrotehnik in klerikalec sede pri razgovoru. Prično se prepričati, katera znanost je najstarejša. Jurist pravi: »Popolnoma sigurno je, da je najstarejša juridična znanost, katero so poznali že v nebesih: Adam in Eva

sta bila namreč obojena na izgon iz neba.« — »To je laž,« odgovori kirurg. »Najstarejša znanost je kirurgija. Spomnite se na operacijo, katera je bila izvršena na Adamu, ko mu je bilo odvzeto eno rebro.« — »To ni res,« odvrne elektrotehnik. »Najstarejša je elektrotehniška znanost, kajti najprej je Bog rekel: »Naj bo svetloba.« — »Vi se vsi kruto varate,« izjavi slovesno klerikalec. »Prvenstvo pripada nam klerikalcem. Kajti preden je bila svetloba, je vladala tema.«

(Zlobna kritika.) Slikar: »Glej, dragi prijatelji, celo bančni ravnatelj Pinka je naročil pri meni svoj portret!« — Prijatelj: »O, ta človek je prebrisan, če nekdo defraudira in napravilo tiralic po tej sliki — potem ga noben vrag ne najde!«

(V gorovju.) Nevesta: Oh, Miko, kako sem se bala za tebe, ko sem gledala, kako si piezal po nevarni strmi skali. Kar srce se mi je trgalo.« Miko: »Meni pa hlače.«

(V šoli.) Takoj v začetku ure je klical profesor vse dijake po imenu. Za onega, katerega ni bilo v šoli, so odgovarjali drugi dijaki: »odsoten«, in so ta posel opravljali precej kričaje. Profesor zavpije nervozno: »Kaj delate tak šunder! Ako koga ni in ga pokličem, naj dotični sam odgovori »odsoten«, vsi drugi pa bodite tiho.«

(Raztreseni profesor.) »Ravno sedaj sem rabil ključ od omare, a se ne spomnim, kam sem ga vtaknil. Najbrž sem ga zaprl v omaro.«

(V trgovini.) »S kom vam zamorem postreči, gospod profesor?« Profesor: »Dajte mi... dajte... dajte mi... Ali ta je pa spet lepa, da se ne spomnim, kaj sem hotel imeti. (Čez nekaj časa se mu je zdelo, da se je domislil in pravi): »Čujte, ako nimate, pa mi dajte kaj drugega podobnega.«

Kar Vi potrebujete, to je Etzfluid. To pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine! Poizkusna pošiljka Din 27.— Lekarnar Eug. V. Feller, Stubica Donja, Elzavrg št. 344, Hrvatska.

Kakor roza med trnjem

se lahko smatra MILO „GAZELA“ ki po svoji nedosegljivi kakovosti prekaša vse druge proizvode.

Beli, čisti in varuje tvežnost perila!

„Ekonom“

osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani, Ročdovrska ul. 7

Ima v zalogi:

- Najboljši dalmatinski portland cement iz splitske tovarne,
- lepo suho, zdravo koruzo, staro in novo,
- koruzni zdrob,
- koruzno moko,
- ajdo,
- ajdovo moko,
- kešo,
- ječmenček,
- najfinojšo banaško pšenično moko, Oz. 0, 2, 6,
- lepo čisto banaško pšenico,
- slavonski, bosanski in banaški moko,
- lepo in čisto pšenične otrobe in drobne,
- krmilno moko,
- mleto morsko sol v vrečah, 50-80 kg,
- kristalni sladkor v vrečah po 100 kg,
- sladkor v kockah v zabojih po 50 kg,
- razne vrste prvovrstnega mila za pranje,
- pristno banaško mast,
- amerikansko mast,
- brazilsko mast,
- riž,
- kava,
- olje,
- petrolej,
- seno, vezano ali prosto,
- pšenično in ovseno slamo, vezano ali prosto, (seno in slamo za Ljubljano in najbližjo okolico v množini od 1000 kg naprej, za oddaljene kraje le v vagonih),
- vse po dnevnih cenah, vedno ceneje kakor pri drugih trgovcih. Vse ostale predmete preskrbimo na željo vsakemu članu.

Priporočamo tvrdo

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra n. 7, za vodo, blizu Prešernovega spomenika

v najcenejši nakup vseh potrebščin za krojače, čevljarje, sedlarje, šivilje, toaletnega blaga, pletenin, galantrije, žlice, vilce, nože, škarje, žepne robce, brisalke, gumi-platno za otroške posteljice, kravate, čipke, vezanine, razne bombaže, svilo, šivalne stroje Grizner in Adler, posamezne dele za kolesa in vse sisteme šivalnih strojev.

Bukovo oglje, sposobno za eksport, kupuje po najvišjih dnevnih cenah družba „Carbonaria“, Bočevje.

SINGERJEVI ŠIVALNI STROJI
Na celem svetu znani kot najboljši. Podružnice in zastopstvo v vseh mestih. Centrala za državo SHS ZAGREB, Maruličeva ulica br. 5 II. kat. Filiala LJUBLJANA, Selenburgova ulica 13. MARIBOR in NOVOMESTO.

Proda se pod (škedeni) v najboljšem stanju iz hrastovega lesa, 20 m dolg in 6 m širok. Cena se izve pri g. Jarcu, Novo mesto št. 109.

„DANICA“ MAJZELJ & RAJŠELJ

LJUBLJANA, Zurjaški trg št. 1

trgovina z manufakuro, galanterij in usnjem vseh vrst. Prvovrstno blago. — Najnižje cene. — Na drobno.

Pri nakupu novodobnega pomladanskega in letnega blaga za ženske in moške oblake, perilo, šifon, kotonina, oksford, cesir, cvilih, očeje, koci, posteljne garniture l. dr. samo čehoslovaški izdelek, se priporoča domača trgovina pri „Češnjiku“, Ljubljana, Lingarjeva, Stritarjeva ulica.

Agitirajte za „KMETIJSKI LIST“!
Nudim po najnižjih cenah, prvovrstno blago, kakor: pšenico, otrobe, drobne in debele, moko za krmo št. 8, novo koruzo, najboljši „Trboveljski cement“ za izdelovanje opeke. Ljudevit Sirc, Kranj.

1 meter domačega platna da tovarna ŠINKOVEC, Grosuplje, za 2 kg prediva ali 14 kg godenega oziroma 20 kg surovega lanišča.

Ali si član „JUGOSLOVENSKE MATICE“?

Jadranska banka a. d. Beograd

Dionička glavica: Din 60,000.000. Rezerva: Din 32,515.000.

Podružnice:

Bled Cavtat Celje Dubrovnik	Ercegnovi Jelsa Jesenice Korčula Kotor	Kranj Ljubljana Maribor Metković Prevalje	Sarajevo Split Šibenik Zagreb
--------------------------------------	--	---	--

Amerikanski odio.

Naslov za brzojave: JADRANSKA.

Afilirani zavodi:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zadar.
FRANK SAKSER STATE BANK, Cortlandt Street 82, New-York City.

Veza za Južnu Ameriku:

BANCO YUGOSLAVO DE CHILE, Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas, Puerto Natales, Porvenir.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUZNICE:

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

Dunajska cesta 4 (v lastni stavbi).

EKSPOZITURE:

Konjice
Meža-Dravograd

KAPITAL in REZERVA Din 17,500.000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzojavi: Trgovska.

Telefoni: 139, 146, 458.